

EVALUATIE

GRONDSTOFFENBELEIDSPLAN

Duurzaam afvalbeheer 2021 - 2025

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Samenvatting	3
1 Grondstoffenbeleidsplan 2021 - 2025	4
1.1 Besluitvorming	4
1.2 Visie	5
1.3 Routekaart	6
1.4 Vang-doelstellingen	7
1.5 Ontwikkeling restafval	8
1.6 Cijfers en feiten	9
2 Overzicht cijfers en resultaten	16
3 Routekaart grondstoffenbeleidsplan	18
4 Campagne - Wij gaan voor 100 procent afvalscheiden	20
4.1 Cijfers en feiten	21
4.2 De mobiele milieustraat	22
4.3 Milieustraat	24
4.4 Nieuwe minicontainers	26
4.5 De ja-sticker	28
4.6 Logistiek zonder papier	29
4.7 De afvalcoach	30
4.8 Zwerfafvalpakkers	32
4.9 Freshstation	34
4.10 Storttegoed restafval	36
4.11 Circulair ambachtscentrum	38
4.12 Participatie	39
4.13 Resultaten	40
5 Conclusie en aanbeveling evaluatie grondstoffenbeleidsplan 2021 - 2025	42
5.1 Conclusie en aanbeveling	42
5.2 Gevolgen voor het tarief restafval	43
5.3 Algemene ontwikkeling	44

VOORWOORD

Voor u ligt de evaluatie van het Grondstoffen-beleidsplan 2021–2025. In deze terugblik laten we zien wat er de afgelopen jaren is gebeurd op het gebied van afval en grondstoffen in onze gemeente. Wat hebben we bereikt? Wat bleek uitdagend? En wat nemen we mee naar de toekomst?

De gemeenteraad speelde in dit beleid een belangrijke rol. Door tijdig keuzes te maken en kaders te stellen, kon er werk worden gemaakt van betere voorzieningen, duidelijke communicatie en het stap voor stap verbeteren van afvalscheiding. Dat heeft effect gehad. De gemeente Dronten scoort op het gebied van afval scheiden, restafval en lage kosten goed als je het vergelijkt met andere gemeenten. Desondanks blijft de hoeveelheid restafval nog boven de ambitie die we met elkaar hebben uitgesproken.

In deze evaluatie vindt u de feiten, de resultaten en de verhalen daarachter. Ook is er aandacht voor ontwikkelingen die invloed hebben op het afvalbeleid: van landelijke regels tot nieuwe

technologieën en gedragsverandering.

Deze evaluatie helpt om vooruit te kijken.

Het geeft de gemeenteraad een stevige basis om weloverwogen keuzes te maken voor het vervolg van het grondstoffenbeleid.

Lazise Hillebregt - de Valk
Wethouder

SAMENVATTING

De gemeente Dronten heeft alle onderwerpen uit de routekaart uitgevoerd. De voorzieningen en de bedrijfsvoering zijn op orde, er is ingezet op communicatie en voorlichting, er wordt datagestueerd gewerkt en er ligt een zwerfafval-beleidsplan. De voorbereidingen voor een circulair ambachtscentrum zijn gestart. De implementatie volgt in 2026.

De gemeente Dronten scoort goed in benchmarken met buurgemeenten, gemeenten in het voorzieningsgebied van HVC, landelijke resultaten op het gebied van afvaldoelstellingen, schone reststromen en kostenbeheersing.

Op het gebied van de restafvaldoelstelling haalt de gemeente haar eigen ambitie niet. Vergeleken met landelijke gemiddelden en buurgemeenten scoort zij echter goed. De bereidheid van inwoners om afval beter te scheiden door het faciliteren van goede voorzieningen en investeren in voorlichting is groeiende.

Ondanks goede voorzieningen blijft permanent investeren in gedragsverandering essentieel voor een duurzame samenleving. Voor een circulaire toekomst is een fundamentele verschuiving nodig: van een lineaire naar een circulaire economie. Dat betekent minder afval produceren, grondstoffen langer in de keten houden en producten hergebruiken of recyclen met een zo hoog mogelijke kwaliteit.

GRONDSTOFFENBELEIDSPLAN 2021-2025

Besluitvorming

In 2020 en 2021 vond een uitgebreid participatieproces plaats. Daarmee werden de belangrijkste stakeholders, de gemeenteraad en inwoners, betrokken bij de ontwikkeling van het nieuwe grondstoffenbeleidsplan.

Gemeenteraad

De gemeenteraad werd op tijd bij het proces betrokken, zodat raadsleden goed onderbouwde keuzes konden maken over het nieuwe grondstoffenbeleid. Dit gebeurde onder meer via raadsinformatiebijeenkomsten. Een van deze sessies vond plaats op de milieustraat.

Inwoners

Het doel van de inwonersparticipatie was om vooraf draagvlak te creëren. Via het platform Dronten.ikpraatmee dachten inwoners actief mee over hoe zij de afvalinzameling ervoeren. Ook deelden zij tips en ideeën

voor verbeteringen. In totaal vulden 1.192 respondenten de enquête in. In dezelfde periode werd een klankbordgroep samengesteld van twaalf inwoners. Zij dachten in vijf klankbordsessies mee over het te voeren beleid.

In februari 2021 stemde de gemeenteraad in met de bestuurlijke startnotitie en stelde zij de bestuurlijke opdracht vast. In juli 2021 werd het Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025 vastgesteld. Bij deze vaststelling nam de raad de motie Smart aan. Daarin werd het college verzocht om de voorgestelde maatregelen SMART te formuleren.

VISIE

De kern van het beleid in het Grondstoffen-beleidsplan 2021-2025:

1. We geloven in de bereidheid van inwoners om afval te verminderen en beter te scheiden: daarom is het nieuwe grondstoffenbeleid uitnodigend en gericht op het stimuleren en faciliteren van afvalscheiding en – vermindering. We belonen goed gedrag in plaats van het te straffen;
2. Het is belangrijk om onze inwoners te faciliteren bij afvalscheiding; we doen dat door het scheiden simpel en klantvriendelijk te maken, nieuwe en laagdrempelige voorzieningen te ontwikkelen;
3. We investeren in communicatie en voorlichting.
4. We kiezen voor een meerjarige, stabiele koers (2021-2025) en evalueren in 2025;

‘Op weg naar een duurzame samenleving streven we naar een circulaire economie waarin zo min mogelijk afval ontstaat en materialen zo hoogwaardig mogelijk worden hergebruikt. Dat doen we niet alleen. Eenieder in de keten, van productontwerper tot recycler, heeft hier een eigen rol en verantwoordelijkheid. Ook wij: de gemeente en inwoners van Dronten. We streven naar het zoveel mogelijk voorkomen van afval. Daarbij streven we naar maximaal

producthergebruik en kwalitatief hoogwaardige hergebruik van vrijkomende grondstoffen. De inwoners van Dronten zijn de grondstoffenleveranciers van onze afnemers, de recyclers. Onze rol als gemeente is onze inwoners hierbij zo goed mogelijk te faciliteren in kennis en voorzieningen tegen de zo laag mogelijk maatschappelijk verantwoorde kosten. Huishoudens die minder afval produceren hoeven hier ook minder voor te betalen.’

ROUTEKAART

De routekaart in het grondstoffenbeleidsplan kent de volgende stappen en fases:

1. We brengen onze voorzieningen op orde, om het inwoners zo gemakkelijk mogelijk te maken;
2. We ontwikkelen de circulaire milieustaat van de toekomst en maken hier plannen voor en bijbehorende investeringsvoorstellen;
3. We zetten stevig in op communicatie, voorlichting en campagnes;
4. We optimaliseren onze bedrijfsvoering en dit vraagt naar verwachting ook om investeringen;
5. We werken datagestuurd en zorgen ervoor dat ook deze basis op orde is;
6. We stellen separaat een zwerfafval-beleidsplan op;
7. Om oneigenlijk gebruik van de ondergrondse containers of structureel verkeerd gebruik van minicontainers te voorkomen worden de afvalpassen en minicontainers op adresniveau geregistreerd;
8. Bij excessen is handhaving de laatste optie.

Excellente dienstverlening Communicatiestrategie

Voorzieningen op orde

- ✓ Inzet op GFT in en om huis.
- ✓ Ja Ja sticker
- ✓ Afvalvrije scholen
- ✓ Betalen voor halen & gratis brengen milieustraat
- ✓ Mobiele milieustraat

Circulaire Milieustraat

- ✓ Repaircafé
- ✓ Kringloopbedrijvigheid
- ✓ Grondstoffenbeheer

Communicatiestrategie van 'moeten naar willen'

- ✓ Communicatie campagne
- ✓ Delen van successen

Monitoring & toezicht

- ✓ Monitoring
- ✓ Wijkanalyses
- ✓ Voorkomen van illegale stortingen
- ✓ Voorkomen van vervuiling
- ✓ Registratie afvalpassen
- ✓ Beperking stortingen ondergrondse containers
- ✓ Chippen minicontainers

Bijsturen op interventies

- ✓ Gericht en persoonlijk communiceren
- ✓ Verbinding in de wijk.
- ✓ Grondstofcoach
- ✓ Adoptanten
- ✓ Ambassadeurs
- ✓ Containerhangers

Handhaving

- ✓ Bij excessen handhaving als sluitstuk.

Evaluatie

- ✓ Beleidsanalyses
- ✓ Rapportages

2024/2025 evaluatie & herijking

- Financiële prikkel?
- Extra service prikkel?

- ✓ Afgerond
- ✓ Lopend

VANG-DOELSTELLINGEN

De Europese ambities en wetgeving zijn door de Rijksoverheid overgenomen via de Wet milieubeheer. Een belangrijk onderdeel hiervan is de verantwoordelijkheid van gemeenten voor de inzameling van huishoudelijk afval. In het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) staat hoe Nederland omgaat met huishoudelijk en bedrijfsafval.

Het programma VANG -Huishoudelijk Afval (HHA) is opgezet om gemeenten te ondersteunen bij de overgang naar een circulaire economie. Het doel is dat Nederland in 2050 volledig circulair is. De focus voor de komende jaren ligt op het beter scheiden van restafval en het verbeteren van de kwaliteit van de ingezamelde afvalstromen. Om gemeenten hierbij te ondersteunen, is het uitvoeringsprogramma 'Van Afval Naar Grondstof – Huishoudelijk Afval' opgezet.

Het programma VANG-HHA beslaat de periode 2015–2025. De ambitie was om in 2020 75% afvalscheiding te realiseren en maximaal 100 kilo restafval per inwoner. Die doelen zijn in de meeste gemeenten niet gehaald. Wel zijn er flinke stappen gezet om afvalscheiding te verbeteren.

De ambities zijn dichterbij gekomen, maar nog niet overal gerealiseerd:

- Tussen 2015 en 2023 daalde het restafval van 240 naar 177 kilo per inwoner per jaar.
- De afvalscheiding steeg van 50% naar 61%.

Noot: bovenstaande cijfers betreffen landelijke gemiddelden.

In 2021 is het programma VANG-HHA herijkt voor de periode 2021–2025. De doelstelling van maximaal 100 kilo restafval in 2025 blijft gehandhaafd. Tegelijkertijd komt het accent sterker te liggen op het verbeteren van de kwaliteit van de ingezamelde stromen, zodat hoogwaardige recycling mogelijk wordt. In 2025 is een nieuwe doelstelling toegevoegd in het VANG-HHA programma die gaat over het recyclepercentage. De ambitie ligt op 60% in 2030 en 65% in 2035.

Op basis van de motie SMART en de maatregelen uit het grondstoffenbeleidsplan stelde de gemeente Dronten zich als doel om in 2025 uit te komen op 73 kilo restafval per inwoner. Deze ambitie was hoog.

ONTWIKKELING RESTAFVAL

De onderstaande tabel laat zien hoe het restafval per inwoner zich ontwikkelt, net als het afvalscheidingspercentage.

- Na jaren van daling zien we in 2024 een lichte stijging in de hoeveelheid restafval. Die lijkt zich in 2025 te stabiliseren of iets verder toe te nemen.
- Ook de totale hoeveelheid afval per inwoner stijgt licht.
- Daar zijn meerdere, samenhangende oorzaken voor. Denk aan onze consumptiemaatschappij, het sneller wegdoen van spullen, meer verhuizingen en verbouwingen, opruimdrang, minimalisme en beperkte mogelijkheden voor hergebruik.
- Daarnaast komen er meer luiers in het restafval terecht dan het jaar ervoor.

Luiers in het restafval

Sinds 2022 horen luiers niet meer bij het GFT, maar bij het restafval. We zien dat door het inzetten van bewustwordingscampagnes dat onze bewoners de luiers nauwelijks meer in de GFT container deponeren maar netjes bij het restafval. Dit onderwerp blijft permanent onderdeel van onze campagne. In Nederland is er nog te weinig verwerkingscapaciteit om luiers apart in te zamelen en te verwerken.

Het aantal kinderen van 0 tot 5 jaar blijft redelijk stabiel in Dronten. De stijging in luieraafval komt dus niet door een groei van deze groep. Wel worden kinderen in Nederland gemiddeld later zindelijk.

FIJN RESTAFVAL EN AFVALSCHEIDINGSPERCENTAGE

Jaar	2020	2021	2022	2023	Landelijk 2023	2024
Kg / Inwoner	140,2	135,9	129,4	126,4	177,0	131,1
% Afvalscheiding	72,3%	72,1%	71,6%	71,0%	61,0%	70,4%

TOTALE HOEVEELHEID AFVAL PER INWONER

Jaar	2020	2021	2022	2023	Landelijk 2023	2024
Kg / Inwoner	506,8	487,4	456,2	435,8	453,0	442,5

Het landelijke gemiddelde fijn restafval lag in 2023 op 177 kg per inwoner en het afvalscheidingspercentage op 61,0%. Gemeente Dronten scoorde 126,4 kg per inwoner en 71,0% afvalscheiding. Bovenstaande cijfers zijn afkomstig van bronsystemen gemeente Dronten en van het CBS. De landelijke CBS-cijfers over 2024 zijn ten tijde van deze evaluatie nog niet door het CBS gepubliceerd.

Conclusie

De gemeente Dronten scoort goed ten opzichte van het landelijk gemiddelde, maar blijft achter bij haar eigen doelstelling. De hoeveelheid restafval per inwoner laat na een jarenlange dalen een lichte stijging zien doordat de totale hoeveelheid afval per inwoner toeneemt en de hoeveelheid luiers in het restafval is toegenomen.

CIJFERS EN FEITEN

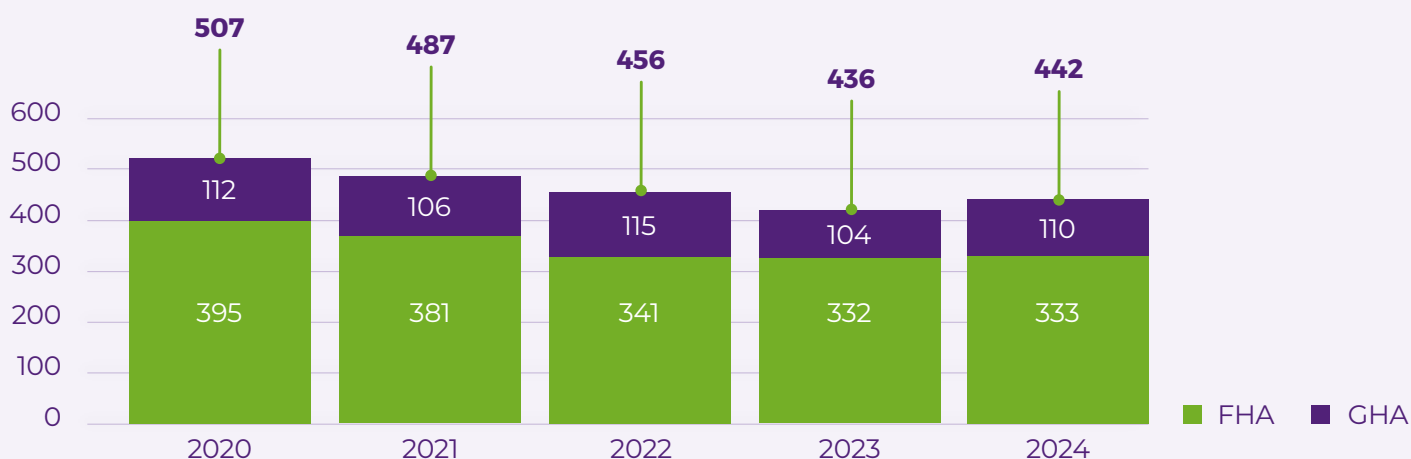
De totale hoeveelheid afval verdelen we naar fijn huishoudelijk afval (FHA) en grof huishoudelijk afval (GHA).

Bij fijn huishoudelijk afval gaat het om GFT, glas, fijn restafval, papier en karton, textiel en PBD. Onder grof huishoudelijk afval vallen alle overige stromen, zoals hout, grof restafval, metalen,

elektronische apparatuur, grond, tuinafval, KCA en meer. In totaal telt deze categorie 25 afvalstromen.

Sinds 2020 is de hoeveelheid afval per inwoner flink afgenomen. In 2024 zien we echter een lichte stijging. Die trend sluit aan bij de ontwikkeling in de KPI restafval. De stijging wordt veroorzaakt door toename van het GHA. FHA stabiliseert zich.

KG AFVAL PER INWONER

Fijn Huishoudelijk Afval

Bijna alle stromen binnen het FHA laten een daling zien en lijken zich te stabiliseren. Alleen textiel en fijn restafval laat een stijging zien.

Die toename van textiel komt doordat de textielketen onder druk staat, zowel qua afzet als prijs. Er ontstaan overschotten, omdat er veel meer kleding geproduceerd en weggegooid wordt dan er hergebruikt of gerecycled wordt. Het is een structureel probleem, dat samenhangt met fast fashion, ons consumptiegedrag en het ontbreken van goede afspraken, zowel nationaal als internationaal.

Bovendien is het nog steeds goedkoper om kleding te maken van nieuwe grondstoffen

dan van gerecycled textiel. Het uitstel van de invoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) helpt daar ook niet bij.

Wat is UPV Textiel?

Met het Besluit UPV Textiel worden producenten en importeurs verantwoordelijk voor de gescheiden inzameling, hergebruik en recycling van textiel. Zij moeten zorgen voor een passend innamesysteem en de kosten daarvan dragen. In het besluit staan ook doelen voor hergebruik en vezelrecycling.

Grof huishoudelijk afval

Binnen de categorie grof huishoudelijk afval (GHA) stijgen bijna alle afvalstromen. Vooral tuinafval en grof huishoudelijk restafval vallen op. Bij tuinafval spelen seizoenen een grote rol. Stormachtige periodes zorgen voor meer takken en bladeren, terwijl zonnige en natte lentes en zomers juist leiden tot extra maaien en snoeien.

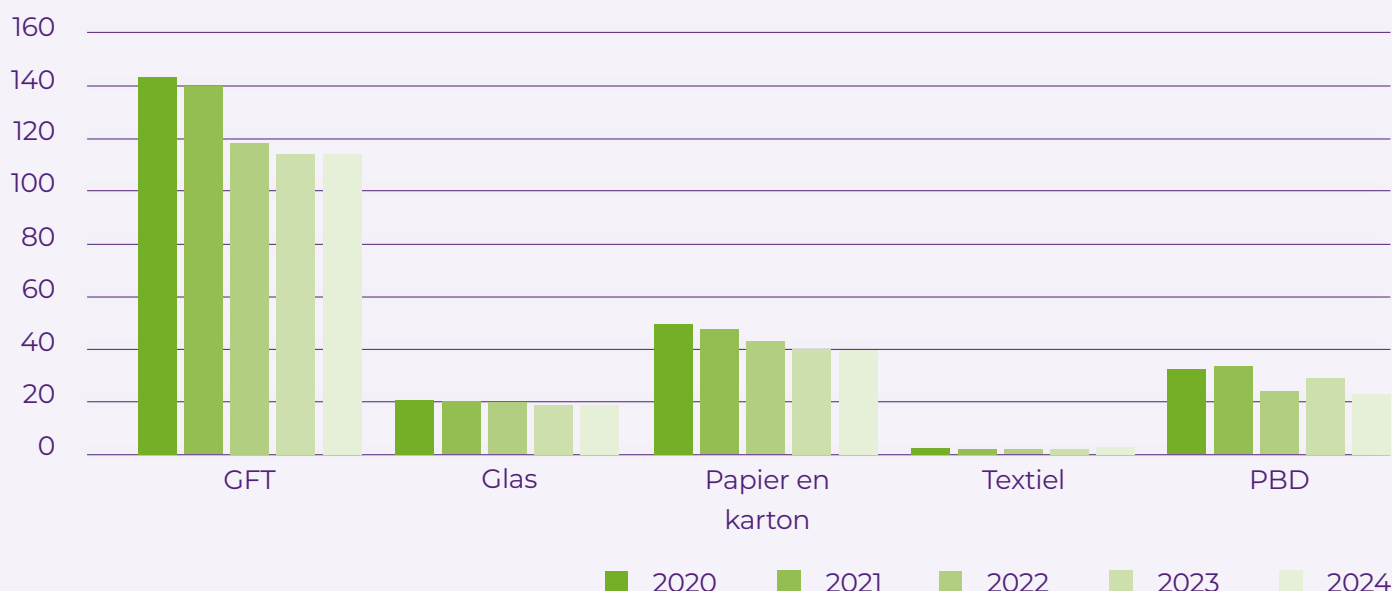
De toename in grof huishoudelijk afval kan meerdere oorzaken hebben:

- Spullen worden snel vervangen
- Verbouwingen zorgen voor meer grof afval
- Mensen willen opruimen en leven minimalistischer
- Hergebruik is vaak lastig

Hoeveel afval produceren we?

In 2023 lag het landelijk gemiddelde op 453,0 kilo afval per inwoner. In Dronten was dit 435,8 kilo per inwoner.

FIJN HUISHOUDELIJK AFVAL

Deze cijfers komen uit de bronsystemen van de gemeente Dronten. De landelijke cijfers van het CBS over 2024 zijn op het moment van deze evaluatie nog niet bekend.

Conclusie

Na jaren van daling neemt de hoeveelheid afval per inwoner in 2024 licht toe ten opzichte van 2023, dit is een landelijke trend. De stijging komt voornamelijk door toename van het GHA. Het FHA stabiliseert zich maar dit komt omdat de stijging van het restafval in deze categorie gecompenseerd wordt door de daling van de andere afvalsoorten in deze categorie.

De lichte stijging komt onder meer door:

- Seizoensinvloeden bij tuinafval in de GHA
- Meer luiers in het fijn restafval
- Een toename op de milieustraat als gevolg van een wegwerpmaatschappij waarin spullen snel worden vervangen.

In 2024 bezochten 11% meer mensen de milieustraat dan in 2023. Per huishouden nam de hoeveelheid gebracht afval met 5,8% toe. Vergeleken met het landelijk gemiddelde blijft Dronten goed scoren op de hoeveelheid afval per inwoner.

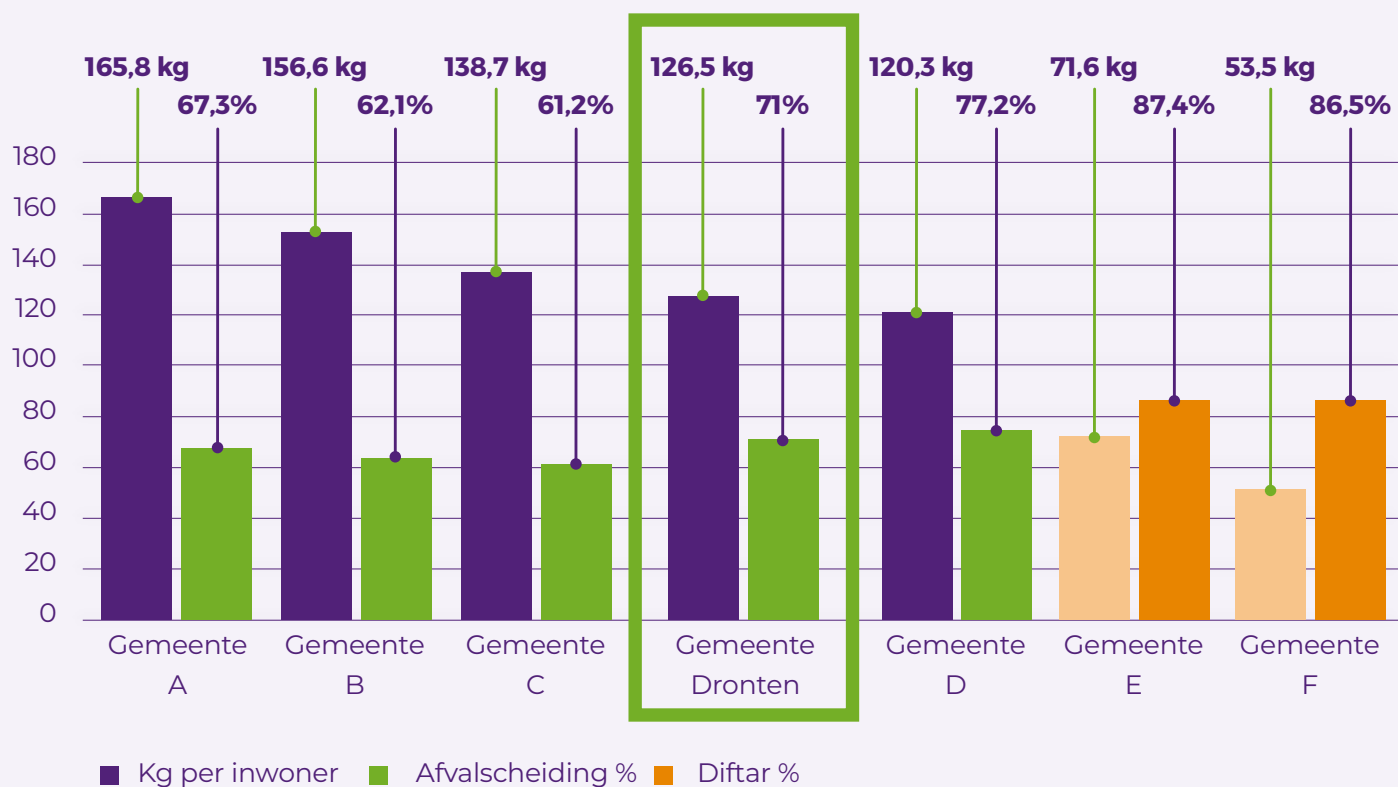
Benchmark buurgemeenten

Onderstaande tabel laat zien hoe de gemeente Dronten scoort ten opzichte van haar buurgemeenten (Kampen, Almere, Lelystad, NOP, Urk en Zeewolde).

De grafiek laat de hoeveelheid fijn restafval in kilogram per inwoner en het afvalscheidingspercentage zien.

Gemeente E en F zijn gemeenten waar Diftar is ingevoerd. Bij Diftar gemeenten zien we het landelijke beeld dat de hoeveelheid restafval lager en het afvalscheidingspercentage hoger is dan gemeenten waar geen Diftar is ingevoerd. Gemeente D laat vergelijkbare cijfers zien als de gemeente Dronten.

TOTALE HOEVEELHEID AFVAL PER INWONER

Conclusie

De gemeente Dronten scoort goed ten opzichte van haar buurgemeenten als diftar buurgemeenten buiten beschouwing worden gelaten.

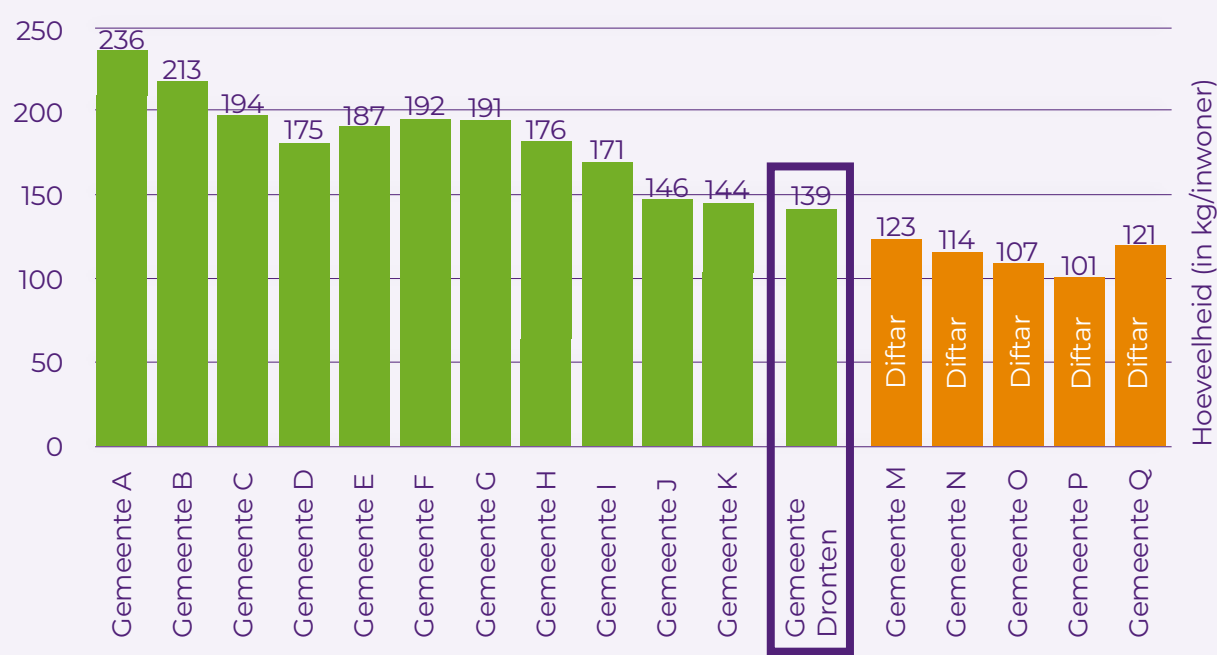
De cijfers zijn gebaseerd op het jaar 2023 en de bron is CBS. CBS-cijfers 2024 zijn nog niet gepubliceerd.

Benchmark gemeenten HVC voorzieningsgebied

Onderstaande tabel laat de hoeveelheid grof restafval en fijn huishoudelijk restafval per kilogram per inwoner zien ten opzichte van andere aandeelhoudende gemeenten in dezelfde stedelijkheidsklasse.

Gemeenten die lager scoren dan gemeente Dronten zijn gemeenten die Diftar hebben ingevoerd waarbij het landelijk beeld is dat deze gemeenten beter scoren dan gemeenten zonder Diftar.

GROF EN FIJN HUISHOUELIJK RESTAFVAL

Bron cijfers HVC jaarverslagbrief 2023. Cijfers 2024 zijn ten tijde van deze evaluatie nog niet gepubliceerd.

Conclusie

De gemeente Dronten scoort goed ten opzichte van vergelijkbare gemeenten in het verzorgingsgebied van HVC. Gemeenten die lager scoren dan de gemeente Dronten hanteren Diftar.

Van: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Aan: Gemeente Dronten
Datum: 19 mei 2025
Betreft: Resultaten huishoudelijk afval

Op basis van de CBS-enquête Gemeentelijk Afval hebben we inzicht in de recycle- en scheidingsresultaten van uw gemeente. De cijfers betreffen het jaar 2023. Het recyclepercentage van huishoudelijk afval in uw gemeente in dat jaar was 62%.

Fantastisch! U doet het beter dan de doelstelling voor 2030! We moedigen uw gemeente aan door te gaan op deze weg. Blijf scherp op de resultaten en benut de ruimte om te blijven verbeteren richting de doelstelling in 2035.

Sorteeranalyse

Onderstaande grafiek geeft de samenstelling weer van fijn huishoudelijk restafval. De samenstelling blijft redelijk constant. Sinds 2023 mogen luiers niet meer bij het GFT afval en zitten nu dan ook in het restafval.

De samenstelling van GFT bestaat voor 96% uit keukenafval en 4% uit tuinafval. Overig rest bestaat uit 8% papier en karton wat niet herbruikbaar is en overige restproducten.

Bij sorteeranalyses onderzoeken we de samenstelling van afvalstromen. Dat gebeurt door het afval handmatig te sorteren in verschillende categorieën. Zo krijgen we inzicht in hoe mensen afval scheiden en waar er ruimte is om beleid of communicatie te verbeteren.

TOTALE HOEVEELHEID AFVAL PER INWONER

Samenstelling huishoudelijk restafval	2020	2022	2023	2025
GFT	35%	28%	32%	34%
Papier/Karton herbruikbaar	5%	6%	5%	5%
PMD-verpakkingen	7%	9%	6%	6%
Kunststoffen overige	6%	6%	6%	5%
Glas (glasbak)	3%	3%	4%	4%
Textiel	5%	3%	4%	4%
Metaal overige	2%	6%	6%	7%
Apparaten	1%	1%	1%	1%
Hout	5%	5%	4%	3%
Steen/puin	6%	6%	5%	3%
KCA	0%	0%	0%	0%
Overig rest	25%	28%	23%	22%
Luiers			7%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Conclusie

De samenstelling van het restafval blijft vrij constant. In het restafval zitten nog steeds veel waardevolle grondstoffen die makkelijk apart ingezameld hadden kunnen worden, zoals textiel, papier, glas en PBD. De bereidheid om beter te scheiden is niet toegenomen.

Afvalbeheerkosten

Sinds 2021 voerde de gemeente verschillende maatregelen in die zorgden voor een lichte daling van het restafval. Hierdoor hoeft er minder restafval verwerkt te worden, wat automatisch leidt tot lagere verwerkingskosten.

Dankzij deze maatregelen is de kwaliteit van onze ingezamelde grondstoffen hoog. Er is weinig afkeur, waardoor we geen onnodige kosten maken. Afkeur brengt namelijk hoge kosten met zich mee: we missen dan de vergoeding via de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) en betalen bovendien voor de verbranding. Ook de maatregelen uit het grondstoffen-

beleidsplan, gericht op het verbeteren van de bedrijfsvoering, helpen om de kostenstijging te beperken. Tegelijkertijd stijgen de kosten voor afval-verwerking, brandstof, grondstoffen, energie en lonen. Dat komt onder andere door geopolitieke spanningen.

De afvalbeheerkosten worden volledig gedekt door de inkomsten uit de afvalstoffenheffing. Die zijn dus kostendekkend. Hoewel de kosten stijgen, blijft die stijging beperkt tot de inflatiecorrectie, mede dankzij de eerder genoemde maatregelen.

Benchmark heffing buurgemeenten

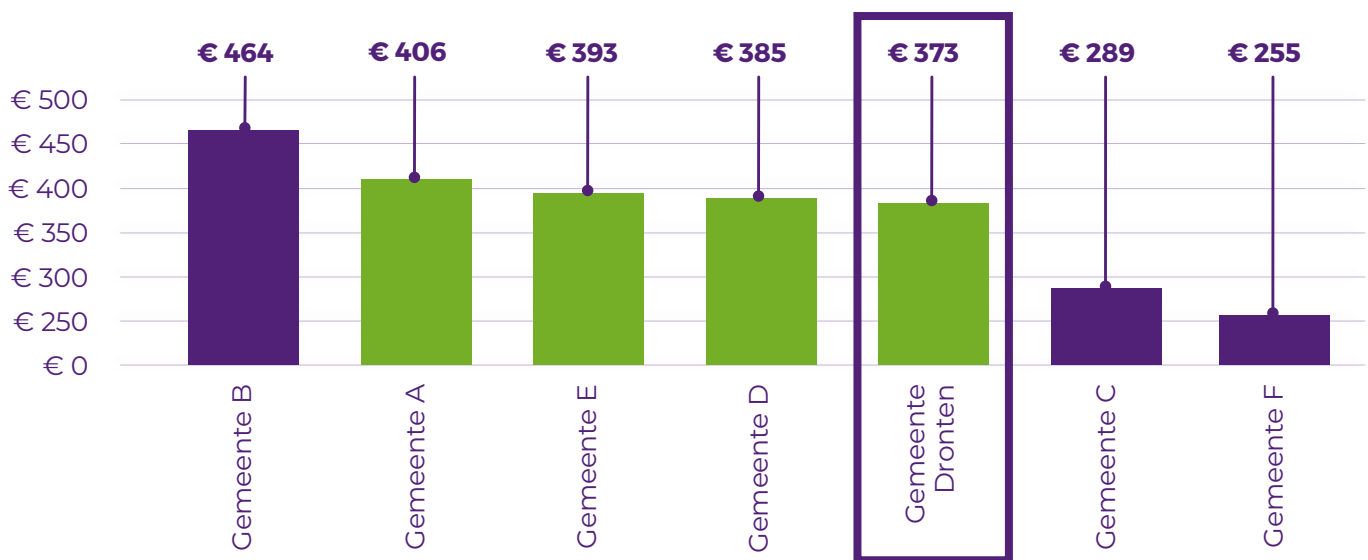
Onderstaande grafiek toont de gemiddelde afvalkosten in 2025 van Dronten ten opzichte van haar buurgemeenten.

ONTWIKKELING AFVALSTOFFENHEFFING

Jaar	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Huishouden (gem 1PH en MPH)	€ 264,36	€ 298,78	€ 327,78	€ 333,65	€ 355,04	€ 378,12

Kwaliteit PMD

Het landelijk beeld is een gemiddelde afkeur van 30% met uitschieters tot 100%. Gemeente Dronten scoort door de maatregelen uit het GBP met 0% afkeur buitengewoon goed en heeft hier veelvuldig contact over met andere gemeenten en de brancheorganisatie die verantwoordelijk is voor de kwaliteit.

* Gemeente B, C en F hebben geen 100% kostendeekkende afvalstoffenheffing.

Voor dit kostenvergelijk gebruikten we programmabegrotingen, beleidsplannen van buurgemeenten en cijfers uit de database van het CBS. We hielden rekening met de samenstelling van huishoudens, de tarieven op de milieustraat, het vaste en variabele deel van de heffing en het aanbodgedrag bij minicontainers en ondergrondse containers in Diftar-gemeenten.

Inwoners en kosten afvalinzameling

Inwoners van Dronten ervaren de afvalkosten vaak als relatief hoog. Dat komt vooral doordat afval naar de milieustraat in drie buurgemeenten ogenschijnlijk gratis is. Maar die aanname klopt niet. In die gemeenten zijn de kosten voor het wegbrengen van afval verwerkt in de afvalstoffenheffing. Inwoners betalen dus alsnog, maar dan indirect via de heffing.

Dronten heeft bewust gekozen voor een ander principe. Voor bepaalde afvalstromen geldt op de milieustraat een tarief. Het gaat om stromen die inwoners zelf beter hadden kunnen scheiden of waarvoor hoge verwerkingskosten gelden. De

tarieven die gehanteerd worden op de milieustraat zijn niet kostendeekkend, maar bedoeld als prijsprikkel. Wie goed scheidt, betaalt minder. Als je veel afval brengt betaal je hier ook naar. Op die manier houden we de totale kosten voor alle inwoners zo laag mogelijk.

Vergelijken we de totale kosten, dan blijkt dat Dronten juist aanzienlijk lager scoort dan buurgemeenten waar afval gratis wordt geaccepteerd. Gemeenten B, C en F dekken de afvalkosten namelijk niet volledig met hun afvalstoffenheffing. Zij hebben tekorten die worden aangevuld vanuit de algemene middelen.

Conclusie

Als we uitgaan van een kostendeekkende afvalstoffenheffing, dan heeft Dronten in 2025 de laagste heffing van alle buurgemeenten. De tarieven van Gemeente C en F liggen weliswaar lager, maar de tarieven zijn daar niet kostendeekkend. Deze gemeenten kampen met grote tekorten, die ze dekken uit de algemene middelen. De mate van kostendeekkendheid is een politieke keuze. Dronten weet de stijging van de

afvalstoffenheffing door de maatregelen uit het grondstoffenbeleidsplan juist te beperken tot het niveau van de inflatiecorrectie. Daardoor blijven de tarieven stabiel. De grootste prijsopdrijvende factoren zijn echter externe factoren zoals; verbrandingskosten van restafval, wet- en regelgeving, brandstofkosten en toekomstige CO₂ heffingen.

OVERZICHT

Cijfers en resultaten

70%
Percentage
afvalscheiding

18048
Aantal huis
aansluitingen

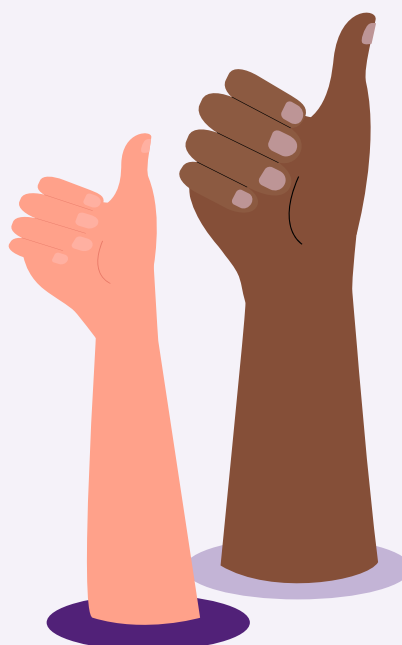
62%
Recycle-
percentage

44351
Aantal
inwoners

8,5
Tevredenheid
milieustraat

ROUTEKAART

Grondstoffenbeleidsplan

Het grondstoffenbeleidsplan beslaat de periode 2021-2025. Vanwege het besluitvormingsproces eind 2021 is in de praktijk vanaf 2022 gestart met de uitvoering van maatregelen uit de routekaart. Deze maatregelen zijn vervolgens stapsgewijs ingevoerd in de periode 2022-2025.

Om inwoners te stimuleren tot minder restafval en betere afvalscheiding, is niet alleen een goede inrichting van voorzieningen nodig, maar ook heldere communicatie, effectieve voorlichting en ruimte voor participatie. Het draait daarbij niet alleen om kennis (de juiste informatie), maar ook om motivatie (het 'waarom') en betrokkenheid (het delen en versterken van de eigen verantwoordelijkheid van inwoners).

Het is belangrijk om daarbij realistische verwachtingen te hanteren. Gedragsverandering is een leerproces met hoogte- en dieptepunten. Het vraagt om tijd, herhaling en een lange adem. Van zowel inwoners als gemeente.

Vorbereiding 2021

2022

- Start campagne Wij gaan voor 100
- Start mobiele milieustraat
- Nieuwe minicontainers
- Start afvalcoach
- ZwerfAfvalPakkers

2023

- Uitbreiding milieustraat
- Invoering Ja-sticker
- Pilot Freshstation en GFT-containers

2024

- Start logistiek zonder papier
- Invoering storttegoed restafval

2025

- Vorbereiding Circulair ambachtscentrum (CAC)
- Participatie evaluatie grondstoffenbeleidsplan

CAMPAGNE

Wij gaan voor 100 procent afval scheiden

Van 2021 tot en met 2025 liep de campagne 'Wij gaan voor 100 procent afval scheiden' en wordt hierna vervolgd. Het doel van deze campagne was om inwoners te informeren over afvalscheiding en hen te motiveren hun afval beter te scheiden, gericht op gedragsbeïnvloeding.

Uitgangspunten van de campagne:

De campagne werd opgebouwd vanuit een aantal gedragswetenschappelijke uitgangspunten:

- Een duidelijke en haalbare boodschap. Inwoners moeten weten wat er van hen wordt verwacht en dat het haalbaar is.
- Het wegnemen van praktische barrières. Voorbeelden hiervan zijn het uitdelen van gratis GFT-bakjes en de inzet van de mobiele milieustraat in alle drie de dorpen.
- Herkenning en sociale norm. Door te laten zien dat 'anderen het ook doen', ontstaat een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Een positieve toon. Mensen veranderen sneller gedrag wanneer ze erkenning krijgen voor wat ze goed doen.
- Herhaling en continuïteit. Gedragsverandering is geen moment, maar een proces. Door herhaling slijt nieuw gedrag in.

Gedragsverandering kost tijd. Alleen door herhaling wordt nieuw gedrag onderdeel van het dagelijks leven.

Fase 1: Bewustwording

Elke campagne die gedrag wil beïnvloeden, begint bij bewustwording. Zonder kennis van het waarom, wat en hoe, zijn inwoners minder snel geneigd hun gedrag aan te passen. In de eerste fase van de campagne lag de nadruk daarom op het informeren van inwoners.

We gaven praktische informatie die drempels verlaagt en het handelingsperspectief vergroot. Begrip leidt tot intrinsieke motivatie, zeker wanneer de boodschap herkenbaar is en inwoners zichzelf erin herkennen. Daarom speelden we in op vragen die écht leefden.

Fase 2: Activeren

Na de informatiefase volgde de stap naar activeren. Weten is één ding, maar doen is iets anders. In deze tweede fase stond het stimuleren van concreet gedrag centraal, ondersteund met hulpmiddelen en voorbeelden.

Sociale motivatie speelde daarbij een belangrijke rol: als anderen het doen, kan ik het ook. We hielden de toon positief en voorkwamen het belerende vingertje. Inwoners moesten zich aangesproken voelen, niet aangesproken worden.

Continuïteit in boodschap

Door de boodschap regelmatig te herhalen, op verschillende manieren en via meerdere kanalen, groeide afval scheiden stap voor stap uit tot een gewoonte. Ook in deze campagne is dit principe bewust toegepast.

CIJFERS EN FEITEN

Bezoekers op
www.wijgaanvoor100.nl

7400

Unieke
bezoekers

13500

paginaviews

5 meest bezochte
pagina's

14

Persberichten

46

Advertenties in
de Flevopost

11

Persmomenten

4

Informatieve
video's

Gebruikte
social kanalen

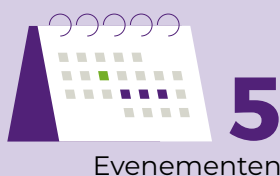
110

Social media
berichten

4

Ambassadeurs

5

Evenementen

4

Ja/nee lijsten

32

Bestickerde voertuigen

DE MOBIELE MILIEUSTRAAAT

De mobiele milieustraat is inmiddels 2,5 jaar in gebruik. Inwoners van de gemeente Dronten kunnen hier hun klein grof huishoudelijk afval naartoe brengen. De opvallende wagen staat om de week op de markt in Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant.

Beter afval scheiden

De mobiele milieustraat draagt bij aan het beter scheiden van afval. Op dit moment belandt nog veel grof huishoudelijk afval in het restafval. Dat is zonde, want het gaat vaak om herbruikbare producten. Daarnaast is het initiatief bedoeld voor inwoners die niet in staat zijn om naar de milieustraat aan De Schipbeek te gaan.

Wat kun je er brengen?

Inwoners kunnen klein grof huishoudelijk afval brengen, met als vuistregel: de totale hoeveelheid past in een boodschappentas.

Denk aan:

- kleine elektrische apparaten (zoals elektrische tandenborstels),
- ijzer en metalen (zoals pannen),
- harde plastics (zoals emmers),
- hout (zoals fotolijstjes),
- aardewerk (zoals bloempotten),
- en klein chemisch afval (zoals batterijen, cartridges, spaarlampen, frituurvet en kleine verfblikken).

Vrijwilligers

De spullen worden aangenomen door enthousiaste vrijwilligers. Inwoners kunnen bij hen ook terecht voor informatie en tips over afval scheiden. Daarnaast zijn er onder andere PBD-zakken en GFT-bakjes gratis verkrijgbaar.

De mobiele milieustraat staat om de week op de markt in Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant. Een mobiele milieustraat brengt de dienstverlening letterlijk dichterbij inwoners. Hierdoor wordt afval scheiden en verantwoord inleveren eenvoudiger en laagdrempeliger. Dit vergroot niet alleen het gemak, maar ook de beleving: inwoners ervaren direct dat hun gemeente meedenkt en service verleent op een toegankelijke manier. De zichtbare aanwezigheid versterkt bovendien het bewustzijn rondom duurzaamheid en laat zien dat iedereen een bijdrage kan leveren.

CIJFERS EN FEITEN

8240kg

Opgehaald in 2024

9

vrijwilligers

WIJ GAAN VOOR 100% AFVAL SCHEIDEN

DIT KUN JE HIER INLEVEREN

Kleine apparaten
zoals koffiezet-
apparaten, telefoons,
en gereedschap

Aardewerk
zoals kopjes,
bloempotten
en servies

Harde plastics
zoals speelgoed,
emmers en vergieten

IJzer en metalen
zoals pannen,
schroeven, spijkers en
fietsonderdelen

Hout
zoals een oude
snijplank, fotolijstjes
en pollepels

Chemisch afval
alleen batterijen,
cartridges,
spaarlampen,
frituurvet/olie en
kleine verfblikken

WANNEER STAAT DE MOBILE MILIEUSTRAAAT WAAR?

Markt Dronten
oneven weken op
woensdag van 10:30
tot 12:00 uur

Markt Swifterbant
even weken op
dinsdag van 13:30
tot 15:00 uur

Markt Biddinghuizen
even weken op
woensdag van 13:30
tot 15:00 uur

MILIEUSTRAAAT

De milieustraat van de gemeente Dronten is in 2023 gemoderniseerd. Dankzij nieuwe technieken verloopt het in- en uitrijden sneller, het terrein is uitgebreid en de bewegwijzering is vernieuwd. Ook zijn op 1 april 2023 nieuwe openingstijden ingegaan.

Nieuwe software en zuilen

In 2022 is de beheerssoftware vervangen en zijn nieuwe processen ingevoerd. De aan- en afmeldzuil is vernieuwd. Inwoners kunnen hier direct zien hoeveel kilo afval zij hebben aangeboden en hoeveel stortruimte zij nog over hebben op hun pas. Ook ontvangen zij een weegbon en is contactloos betalen mogelijk. Deze vernieuwingen zorgen voor kortere wachttijden, betere informatievoorziening en maken datagestuurd werken mogelijk.

Minder transportbewegingen

Op de milieustraat zijn twee roll-overs en een piepschuimpers geplaatst. Hiermee wordt volumineus afval, zoals grof huishoudelijk afval, hout en piepschuim, geperst. Daardoor zijn er minder transportbewegingen nodig, zowel op de milieustraat zelf als naar de afvalverwerker. Dit draagt bij aan een duurzame en efficiënte bedrijfsvoering.

Avond- en weekendopenstelling

In de maanden mei, juni en september was de milieustraat ook in de avonduren open. Inwoners geven aan deze verruimde openingstijden te waarderen. Met name in het voorjaar en in september is het drukker op de milieustraat, vermoedelijk doordat inwoners dan vaker in en om het huis klussen en in de tuin werken. Gemiddeld komen er op een avondopstelling op de milieustraat ruim 40 inwoners. Het aantal bezoekers aan de milieustraat is in 2024 met 11% gestegen. De maandagen, vrijdagen en zaterdagen zijn de drukste dagen.

Klanttevredenheidsonderzoek

In het collegeprogramma is uitgesproken dat de gemeente inwoners en ondernemers excellente dienstverlening wil bieden. Om inzicht te krijgen in verbeterpunten en waardering voerden we in 2023 een klanttevredenheidsonderzoek uit. Er zijn 406 enquêtes ingevuld, met een respons van 35%.

In 2024 werden er 661 ingevuld, de respons was 33%. Inwoners kregen een QR-code met verwijzing naar de online enquête, of een papieren versie.

In de open antwoorden gaven veel inwoners complimenten. Ook zijn er suggesties gedaan, vooral over kosten, stortlimieten, de paslezer en openingstijden. Deze onderwerpen kwamen ook in de 0-meting aan bod. Een deel van de signalen kan worden opgepakt via communicatie over bestaand beleid en de achterliggende keuzes. Andere suggesties, zoals verruimde openingstijden, zijn minder eenvoudig te realiseren omdat dit extra personeel vereist en daarmee hogere kosten en een stijging van de afvalstoffenheffing.

Uitskomsten klanttevredenheidsonderzoek milieustraat

Gemiddeld voor alle onderdelen		8,5
Algemene tevredenheid	2023	8,9
	2024	8
Verwijzing Afvalfracties	2023	8
	2024	8,3
Vindbaarheid Afvalfracties	2023	7,9
	2024	8,3
Verkeersveiligheid	2023	8,6
	2024	8,5
Dienstverlening medewerkers ingang	2023	9
	2024	9
Dienstverlening medewerkers terrein	2023	9
	2024	8,9
Wachttijd	2023	8
	2024	7,8

CIJFERS EN FEITEN

73%

van alle huishoudens bezoekt de milieustraat in 2024.

Gemiddeld
4,6x

per jaar bezoekt een huishouden de milieustraat.

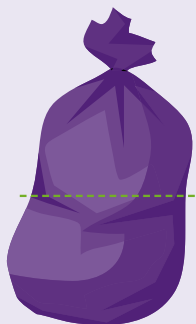
Gemiddeld
€ 12,24

per jaar betaalt een huishouden op de milieustraat die afval brengt waarvoor je moet betalen.

51%

van de huishoudens die een betaalde afvalstroom naar de milieustraat brengen blijft binnen het gratis quotum van 100 kg.

Gemiddeld brengt een huishouden wat de milieustraat bezoekt **405 kg** per jaar. In 2023 was dit **382 kg**.

Gemiddeld brengt een bewoner **87 kg** afval weg per keer dat hij de milieustraat bezoekt.

Iedere inwoner heeft een quotum van 100 kg voor afvalstromen waarvoor betaald moet worden. Is deze 100 kg verbruikt dan betaalt men € 0,10 per kg. Ieder jaar wordt het quotum op 100 kg gezet.

De milieustraat is in 2023 gemoderniseerd. Dankzij nieuwe technieken verloopt het in- en uitrijden sneller en is de informatievoorziening verbeterd.

NIEUWE MINICONTAINERS

Eind 2022 en begin 2023 zijn ongeveer 16.000 huishoudens in Biddinghuizen, Dronten en Swifterbant voorzien van nieuwe minicontainers. De bestaande containers waren aan vervanging toe. Na het innemen en vervangen zijn alle nieuwe containers geregistreerd met een chip.

Huishoudens ontvingen een minicontainer voor GFT, papier en PBD. Voor huishoudens in het buitengebied is daarnaast een restafvalcontainer geleverd. De kleurcodering van de deksels is aangepast aan de geldende landelijke richtlijnen.

Chipregistratie

Elke container is voorzien van een chip die aan het adres is gekoppeld. Hierdoor kunnen we inwoners beter van dienst zijn, illegale containers tegengaan en de voorraad beter beheren. Ook maakt de chip het mogelijk om gerichte informatie te geven over afvalscheiding.

Keuzevrijheid in formaat

Standaard heeft een minicontainer een inhoud van 240 liter. Inwoners die dat wilden, konden eenmalig en kosteloos kiezen voor een kleinere container van 180 liter. In totaal maakte 19 procent van de huishoudens gebruik van deze mogelijkheid.

Inzicht via het CMS

Dankzij het containermanagementsysteem (CMS) heeft de gemeente inzicht in het soort afval, het volume van de containers per huishouden en de mate van vervuiling of afkeur. Deze gegevens helpen om voorlichting en campagnes beter af te stemmen en ondersteunen afvalcoaches bij het geven van gerichte tips en adviezen.

Het CMS voorkomt dat minicontainers worden geleegd die niet bij gemeente Dronten horen en zorgt ervoor dat alleen containers van belastingplichtige inwoners worden opgehaald. Bovendien biedt het CMS mogelijkheden tot efficiency in de bedrijfsvoering door op basis van aanbodpercentages routes te optimaliseren.

Registratie en beheer

Mutaties aan minicontainers worden vastgelegd in het CMS. Dit betreft onder andere gestolen of zoekgeraakte containers, schade, reparaties, vernieling en het wisselen van volumes. Dit draagt bij aan een efficiënte en betrouwbare bedrijfsvoering.

16.000 huishoudens in Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant ontvingen nieuwe minicontainers met chip.

Ruim 8.000 minicontainers zijn niet geleegd in 2024 en hiermee is voorkomen dat er vervuiling ontstond in de grondstoffen en afkeur bij de verwerkers, zie ook hoofdstuk de afvalcoach.

CIJFERS EN FEITEN

667.504

Ledigingen 2024

16.708

Papier minicontainers.

15.913

GFT minicontainers.

15.955

PBD minicontainers.

968

Rest minicontainers.

18%

180 liter minicontainers.

82%

240 liter minicontainers.

DE JA-STICKER

Op 1 mei 2023 voerde de gemeente Dronten de ja-sticker in. Inwoners kiezen sindsdien zelf of zij ongeadresseerd reclamedrukwerk willen ontvangen. Wie geen folders wil, hoeft niets te doen. Alleen inwoners die wél reclame willen ontvangen, plakken een ja-sticker op de brievenbus.

Minder papierafval

De invoering van de ja-sticker is een maatregel uit het grondstoffenbeleidsplan. In dit plan staat hoe de gemeente Dronten samen met inwoners werkt aan betere afvalscheiding en minder afval, voor meer recycling en lagere kosten. Daarnaast draagt de maatregel bij aan bewust omgaan met grondstoffen.

De folderverspreider Spotta heeft in de maand vóór de invoering ja-stickers verspreid. Ook waren de stickers op verschillende locaties in de gemeente af te halen. Daarnaast kunnen inwoners online of via Spotta gepersonaliseerde folderpakketten aanvragen.

Initiatief uit de gemeenteraad

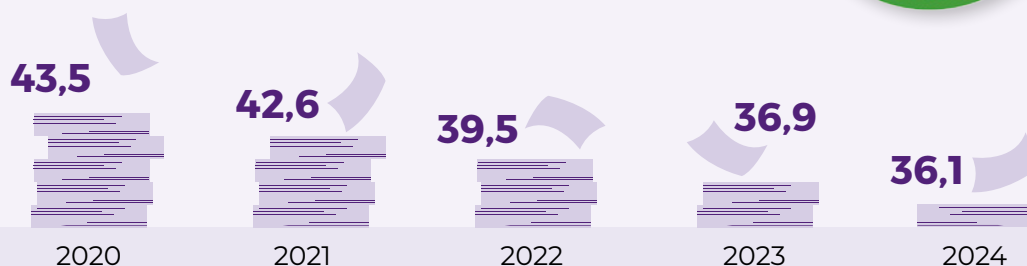
De maatregel werd geïntroduceerd op initiatief van de fractievoorzitter van Groen Links. Deze diende het voorstel 'geen sticker is geen reclame' in:

Het is een gewoonte: elke week vallen de reclamefolders op de mat. Drie op de tien folderpakketten belanden ongelezen bij het oud papier. De folders zijn dan voor niets gemaakt en dat is zonde. Het doel van de ja-sticker is om papierverspilling tegen te gaan en het aantal kilo's afval terug te dringen.

Op 1 mei 2023 voerde de gemeente Dronten de ja-sticker in. Inwoners kiezen sindsdien zelf of zij reclamedrukwerk willen ontvangen.

CIJFERS EN FEITEN

Aantal kg papier per inwoner

De hoeveelheid papier is sinds de invoering in 2022 ten opzicht van 2024 met **8,6% gedaald.**

WIJ GAAN VOOR 100% AFVAL SCHEIDEN

VOORKOM PAPIERVERSPILLING

De gemeente Dronten voert de **ja-sticker** in

Op 1 mei 2023 voert de gemeente Dronten de ja-sticker in. Dit betekent dat je als inwoner voortaan zelf kiest of je ongeadresseerd reclamewerk wilt ontvangen. Heb je geen behoefte aan reclamefolders of bekijk je ze liever online? Dan hoef je niks te doen.

Je krijgt ze voortaan niet meer in de bus. Wil je wél reclamefolders ontvangen, plak dan een ja-sticker op je brievenbus. Deze sticker vind je deze week in je folderpakket. Ook kun je hem ophalen bij het gemeentehuis en verschillende winkels.

WIJ GAAN VOOR 100% AFVAL SCHEIDEN

WIJGAANVOOR100.NL

LOGISTIEK ZONDER PAPIER

In Nederland is het wettelijk verplicht om bij het transport van afvalstoffen een begeleidingsbrief te gebruiken. Deze brief moet tijdens het vervoer beschikbaar zijn en is vereist bij het afleveren van afval bij een verwerker.

In juni 2024 stapte de gemeente Dronten over van een papieren naar een digitale begeleidingsbrief. Daarmee dragen we bij aan papierreductie en een

duurzamere manier van werken.

Daarnaast ondersteunt de digitale werkwijze datagestuurde werken.

Sinds juni 2024 werkt gemeente Dronten met digitale begeleidingsbrieven voor afvaltransport.

DE AFVALCOACH

De gemeente Dronten beschikt over twee afvalcoaches. Zij geven inwoners advies en praktische tips over het scheiden van afval. Ook gaan ze langs bij huishoudens die hun afval, bewust of onbewust, niet juist aanbieden.

Voorlichting en contact

Samen met collega's verzorgt de afvalcoach voorlichting op onder andere basisscholen en het voortgezet onderwijs. Daarnaast is er contact met betrokken inwoners die als ambassadeur een positieve rol spelen bij afvalscheiding in hun buurt.

Zuivere grondstoffen

Het is belangrijk dat grondstoffen zo zuiver mogelijk worden ingezameld. Elke afkeur bij de verwerker leidt tot verspilling en hoge kosten. Als een minicontainer vervuild is, wordt hiervan een foto gemaakt. De container wordt geregistreerd met het soort vervuiling en niet geleege. Op de container komt een label met de reden van afkeur.

Het Klant Contact Centrum kan deze informatie inzien via de applicatie en bewoners zo goed informeren als zij contact opnemen.

Vragen over afval scheiden?
Bekijk de video!

In gesprek bij herhaling

Bij herhaalde afkeur neemt de afvalcoach contact op met de bewoner om in gesprek te gaan. Ook worden patronen van afkeur per straat of wijk zichtbaar. Op basis daarvan kan gericht worden ingezet op communicatie, bewustwording en een efficiëntere inzet van inzamelwagens en medewerkers.

Handhaving als sluitstuk

Handhaving is het sluitstuk van gedragsbeïnvloeding, maar wel een noodzakelijke laatste schakel. De buitengewoon opsporingsambtenaar (Boa) beschikt over de bevoegdheid om te verbalen wanneer dat nodig is.

Gemeente Dronten heeft gedurende het grondstoffenbeleidsplan 2021-2025 al veel geïnvesteerd in voorzieningen en communicatie om de kwaliteit van PBD te verbeteren. Dit heeft geleid tot hoge kwaliteit PBD grondstoffen met nauwelijks afkeur waarbij landelijk gemiddeld 30% afkeur plaats vindt met uitschieters tot 100% afkeur. Gemeente Dronten is een van de voorbeeldgemeenten hoe zij de kwaliteit hiervan borgt.

CIJFERS EN FEITEN

ZWERFAFVALPAKKERS

De gemeente Dronten werkt dagelijks aan het voorkomen en opruimen van zwerfafval. De aanpak is vastgelegd in het Integraal Zwerfafvalplan 2022-2025. Een belangrijke rol hierin is weggelegd voor de ZAPpers: ZwerfAfvalPakkers die zich vrijwillig inzetten voor een schone leefomgeving.

Daarnaast zijn dagelijks medewerkers van de gemeente actief met het legen van prullenbakken, het verwijderen van bijplaatsingen en het opruimen van zwerfafval. We zijn trots op de groeiende groep ZAPpers.

Activiteiten en ondersteuning

- Nieuwsbrief: Iedere drie maanden ontvangen ZAPpers een nieuwsbrief met updates en activiteiten.
- Ondersteuning van acties: Verenigingen die een opruimactie organiseren kunnen rekenen op ondersteuning in de vorm van materialen.
- Denktank zwerfafval: Tweemaal per jaar komt een denktank bijeen waarin ideeën worden uitgewisseld over de aanpak van zwerfafval.
- Gastlessen op basisscholen: Op alle basisscholen in de gemeente Dronten krijgen leerlingen van groep 5 en 6 les over zwerfafval. Aansluitend gaan zij buiten aan de slag met een opruimronde.
- Opruimactie rond oud en nieuw: Na de jaarwisseling zorgen we dat vuurwerkafval zo snel mogelijk wordt opgeruimd. Een volle zak vuurwerkafval levert 1 euro op. Tegelijkertijd zamelt de gemeente samen met het team Groentechnisch Beheer oude kerstbomen in. Deze leveren 50 cent per boom op en zijn vooral onder jongeren populair.
- Samenwerking met het Almere College: In 2023 pimpten drie scholieren hun eigen prullenbak. Deze worden sindsdien gebruikt voor én naast de school.
- In gesprek met inwoners: Tijdens markten in Dronten, Swifterbant en Biddinghuizen gingen we in gesprek met inwoners over zwerfafval, afvalscheiding en de inzet van afvalmedewerkers.
- Doneerringen voor statiegeld: Op meerdere locaties zijn doneerringen opgehangen. Hier kunnen mensen hun lege blikje of flesje in plaatsen in plaats van weg te gooien. Anderen kunnen deze vervolgens inleveren voor statiegeld. Zo voorkomen we zwerfafval én stimuleren we recycling.
- Dronter ZAPdag: In 2024 vond de tweede Dronter ZAPdag plaats. Met een grote groep ZAPpers werden alle drie de dorpskernen schoongehouden.

In 2024 organiseerden we de tweede Dronter ZAPdag. Met een grote opkomst hebben we alle dorpskernen weer schoon gemaakt van zwerfafval.

CIJFERS EN FEITEN

Geregistreeerde
ZAPpers
166.

Kilo verzameld
in een jaar
90.

30
Keer per jaar
gaat een ZAPper
op pad.

FRESHSTATION

In februari 2023 plaatste de gemeente Dronten een freshstation bij de appartementencomplexen Luwte en Shelter aan De Lijzijde in Dronten. Een freshstation is een gekoelde container voor groente-, fruit- en etensresten.

Minder restafval

Er verdwijnt nog veel groente-, fruit- en etensresten in het restafval. Gemiddeld bestaat restafval voor 30% uit GFE-afval. Appartementencomplexen beschikken meestal niet over GFT-containers. Veel GFT verdwijnt daardoor in het restafval, en dat is zonde. De freshstation helpt bewoners van deze appartementen om hun afval beter te scheiden.

Proefperiode

De gemeente plaatste het freshstation samen met de huurdersvereniging en OFW voor een proefperiode van zes maanden. De container stond bij de ingang van de complexen. Bewoners konden 24 uur per dag hun groente-, fruit- en etensresten kwijt. Dankzij de koeling krijgen nare geurtjes geen kans.

Wat mag er in?

De container is alleen bedoeld voor biologisch afbreekbaar afval. Bewoners kregen van de gemeente een introductiepakket met een keukenbakje en een rolletje biologisch afbreekbare afvalzakjes. In de container mogen koffiedik, theezakjes, planten, brood, botten en visgraten. Luiers, mest, grof tuinafval, kattenbakkorrels en as horen in het restafval.

Succesvolle pilot

Het initiatief is enthousiast ontvangen. Bewoners zorgden zelf voor het beheer van de gekoelde container. De freshstations werden volop gebruikt. Er werd ongeveer 800 kilo GFT ingezameld. De pilot wordt door bewoners en de gemeente Dronten als succesvol ervaren.

Vervolg

De uitrol bij andere hoogbouwlocaties blijft achter. Medio 2025 is het freshstation bij De Lijzijde buiten gebruik gesteld. Oorzaken zijn het tekort aan vrijwilligers en de beperkte mogelijkheid om de containers, gezien de stijgende leeftijdsopbouw, aan de weg te zetten.

Inmiddels lopen er andere pilots binnen de gemeente om GFE via bovengrondse containers in te zamelen bij hoogbouwlocaties. We blijven actief om de freshstation in te zetten waar dat kan en waar behoefte is. Landelijk lopen er initiatieven om de inzameling van deze stroom, tegenwoordig GFT-E genoemd, te stimuleren en uit het gewone GFT en restafval te halen.

Bij de appartementencomplexen Luwte en Shelter aan De Lijzijde werd in 2023 een freshstation geplaatst. In een jaar tijd werd er 1600 kilo GFT ingezameld.

GFT staat voor groente-, fruit- en tuinafval. Denk aan schillen, etensresten, bladeren en snoeiafval.

GFE is een nieuwe aanduiding en betekent: groente-, fruit- en etensresten. Het is vooral bedoeld voor afvalscheiding bij hoogbouw, waar vaak geen tuin is.

CIJFERS EN FEITEN

800
kg opgehaald.

6 Vrijwilligers.

STORTTEGOED RESTAFVAL

In december 2023 voerde de gemeente Dronten een beperking in op het aantal stortingen in de ondergrondse container voor restafval. Sindsdien kunnen inwoners twee keer per dag restafval storten.

Afvalpas

De ondergrondse containers zijn bedoeld voor huishoudens die afvalstoffenheffing betalen. Ze zijn alleen te openen met een afvalpas. Voorheen kon met deze pas onbeperkt worden gestort. In 2023 stortten huishoudens in onze gemeente gemiddeld 1,3 keer per dag restafval in de ondergrondse container.

Illegale stortingen door bedrijven

Met de invoering van het storttegoed willen we illegale stortingen beperken. In het verleden troffen we in de ondergrondse containers regelmatig bedrijfsafval en grof huishoudelijk afval van inwoners aan. Bedrijfsafval moet worden ingezameld door een commerciële partij en mag niet via de gemeentelijke containers worden aangeboden. Grof huishoudelijk afval moet worden gebracht naar de milieustraat of kan tegen betaling worden opgehaald.

Resultaat

Het storttegoed heeft niet geleid tot een daling van het restafval per inwoner. Wel zijn de vele excessen verdwenen, waarbij bewoners, zzp'ers en bedrijven op één dag grote hoeveelheden afval in de ondergrondse containers stortten, soms wel meer dan 30 stortingen per dag op 1 container. Het afval werd met behulp van aanhangers en kruiwagens gedumpt in de ondergrondse containers.

Sinds december 2023 mogen inwoners maximaal twee keer per dag restafval in de ondergrondse container storten.

CIJFERS EN FEITEN

Vulgraad monitoring ondergrondse containers

Het monitoren van de vulgraad van ondergrondse afvalcontainers is een belangrijk onderdeel van een datagestuurde aanpak binnen afvalbeheer. Hierdoor zijn we in staat om efficiënter, duurzamer en klantgerichter te werken. Elke ondergrondse container heeft een vulgraadsensor. Deze sensoren meten continu hoe vol de container is. De gegevens worden verzonden via het netwerk waarna deze worden geanalyseerd met behulp van software.

Hierbij wordt inzicht verkregen in:

- De actuele vulgraad van iedere container.
- Historische trends in gebruik en lediging
- Inzicht in over- of onderbelasting.

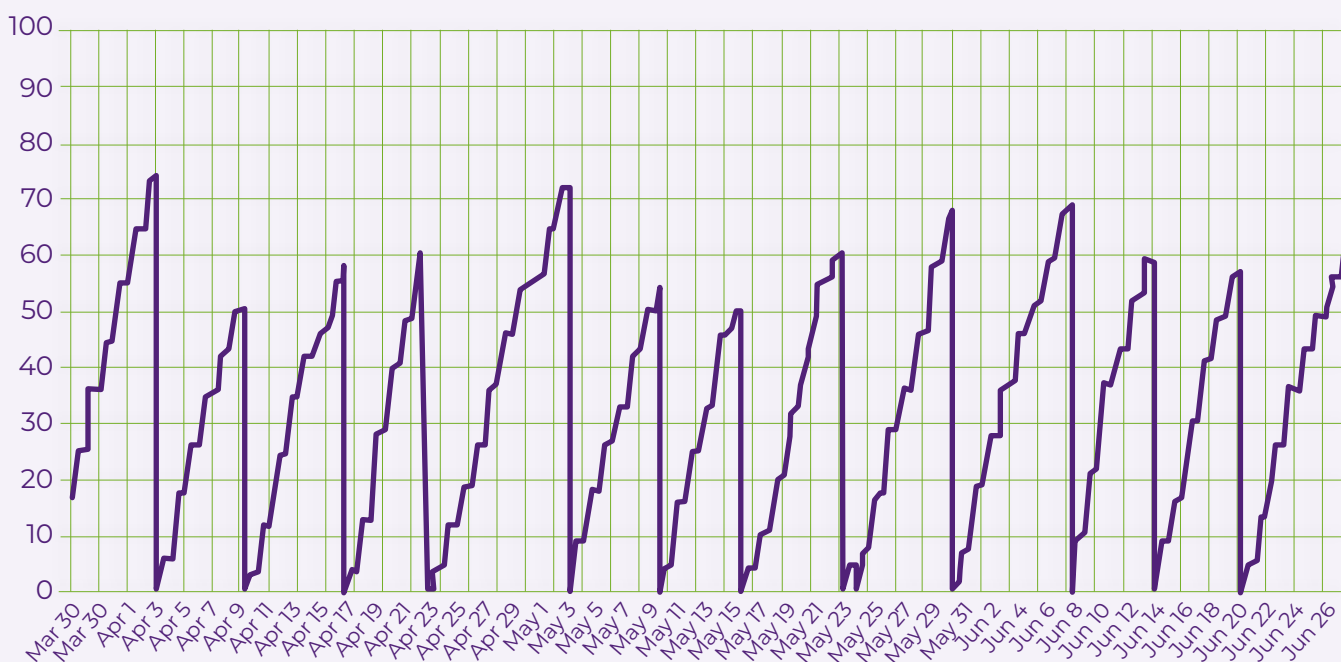
Op basis van de analyse worden strategische en operationele beslissingen genomen, zoals:

- Optimaliseren van ledigingsroutes (routeplanning op basis van daadwerkelijke behoefte i.p.v. vaste schema's);
- Het plaatsen van extra containers op drukke locaties;
- Preventief optreden bij volle containers om overlast te voorkomen.

Bijplaatsingen ondergrondse containers

Het aantal bijplaatsingen bij ondergrondse containers is stabiel. Het beleid richt zich erop om bijplaatsingen zo snel mogelijk op te ruimen ter voorkoming van verdere vervuiling, beperken van stank en ongedierte en een onaantrekkelijke leefomgeving te voorkomen. Het beleid richt zich op bewustwordingscampagnes bij probleemgebieden, op adresonderzoek en handhaving.

Evolutie vulgraag in laatste 90 dagen

In deze grafiek zien we de evolutie van de vulgraad van een willekeurige container waarbij deze gemiddeld bij 60% wordt geleegd. Hierbij ontstaat een optimum tussen ledigingsfrequentie en het voorkomen van een volle container.

CIRCULAIR AMBACHTSCENTRUM (CAC)

In 2024 startte de gemeente met de voorbereiding van een Circulair Ambachtscentrum (CAC). Het doel is de milieustraat zó in te richten dat afval niet alleen goed wordt gescheiden, maar dat vooral wordt gekeken naar wat nog herbruikbaar of repareerbaar is.

Samenwerkingen

De gemeente werkt aan samenwerkingen met het Almere College, dat praktijklessen wil geven op locatie. Ook zijn er kansen voor een repaircafé, bijvoorbeeld met het technasium. Daarnaast zoekt de gemeente contact met de kringloopbedrijven in Dronten en de Speelgoedbank, zodat herstellde of gerepareerde spullen daadwerkelijk een tweede leven krijgen.

Rijksbrede programma

Voor de planvorming is een aanvraag ingediend bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, voor een specifieke uitkering binnen het Rijksbrede programma Circulaire Economie.

Deze is positief beoordeeld en toegekend, waardoor verdere uitwerking kon beginnen.

Traineeship

De gemeente deed mee aan het traineeship Circulaire Economie van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Afval- en Reinigingsdiensten (NVRD). Dit traject biedt jonge professionals de kans om ervaring op te doen in de afvalbranche en tegelijk met een frisse blik bij te dragen. Drie trainees zouden elk acht maanden meewerken. Eén trainee werkte actief mee aan de voorbereiding van het CAC. De andere twee beëindigden het traject voortijdig vanwege een baan elders.

Onderzoek en besluitvorming

Eind 2024 bleek aanvullend onderzoek nodig naar de Wet Markt en Overheid in relatie tot het CAC. Begin 2025 is dit onderzoek afgerond. In mei 2025 stemde de gemeenteraad in met de realisatie van het CAC en stelde hiervoor budget beschikbaar.

- In mei 2025 gaf de gemeenteraad groen licht voor het Circulair Ambachtscentrum. De opening is voorzien in Q1 2026.
- De gemeente betreft inwoners bij het bedenken van een naam voor het Circulair Ambachtscentrum.

PARTICIPATIE

De gemeente Dronten betreft inwoners al langer actief bij het afvalbeleid met klankbordgroepen, enquêtes, gesprekken bij de mobiele milieustraat en quizzen/polls. In februari 2025 startten we de voorbereidingen voor het participatieve onderzoek over het grondstoffenbeleidsplan.

De methode

Doel van dit onderzoek was om op te halen hoe inwoners tegenover het huidige beleid staan en te weten wat hun wensen en verwachtingen zijn voor toekomstig beleid. We pasten de participatiemethodiek Relevant gesprek® toe om een participatieaanpak te kunnen maken. De centrale participatievraag was: Hoe kunnen we er met elkaar voor zorgen dat we nog minder restafval produceren en beter afval scheiden?

De Relevant gesprek aanpak bestaat uit 4 sleutels:

Sleutel 1: Waarom in gesprek?

Om de doelstellingen voor betere afvalscheiding en minder restafval te bereiken zijn we afhankelijk van het gedrag van onze inwoners. Daarom wilden we met inwoners in gesprek over afvalinzameling en de te nemen stappen hierin.

Sleutel 2: Waarover in gesprek?

- Prijs (afvalstoffenheffing en kosten milieustraat)
- Communicatie en gedrag (afvalscheidingsgedrag/bijplaatsingen, afvalcoach).
- Faciliteren/beschikbare middelen (zakken, containers, mobiele milieustraat etc).

Sleutel 3: Met wie in gesprek?

- Inwoners vanaf 18 jaar uit alle 3 de dorpen (met aandacht voor inwoners buitengebied en hoogbouw).
- Jongeren via Jongerenpanel.

Sleutel 4: Hoe in gesprek?

- Online enquête (publieke peiling) + Flevopanel via Kiekendief Perspectief.
- Klankbordgroep
- Marktgesprekken: om tijdens de markten fysiek en persoonlijk met inwoners in gesprek te gaan.
- Pizzasessie Jongerenpanel.

In gesprek

We gingen in gesprek met inwoners op de markt, hielden een pizzasessie met de Jongerenraad van de gemeente Dronten en hielden, in samenwerking met onderzoeksbureau Kiekendiefperspectief, een participatief onderzoek. Het aantal inwoners dat de enquête invulde was 1107.

Meedoen

Tijdens de enquête konden respondenten aangeven of zij mee wilden doen. Bijvoorbeeld: als ambassadeur, als vrijwilliger op de mobiele milieustraat, bij het opruimen van zwerfafval, òf om mee te praten in de klankbordgroep. Dit leverde nieuwe aanmeldingen op voor een nieuw op te richten klankbordgroep en voor de ZAPpers.

CIJFERS

Respons
enquête

1107

50

nieuwe aanmeldingen
klankbordgroep

40

nieuwe
aanmeldingen
voor ZAP

RESULTATEN

Gemeente Dronten heeft de inwoners van gemeente Dronten breed gevraagd wat zij vinden van de afvalinzameling. Voor de werving van respondenten is gebruik gemaakt van het FlevoPanel. Bewoners van de gemeente Dronten die hier lid van zijn kregen een uitnodiging om deel te nemen aan de enquête. Daarnaast zijn respondenten benaderd via de Gemeentepagina in de Flevopost, social media, gemeente website, fysieke aanwezigheid op de markten in alle kernen en zijn er kaartjes uitgedeeld op de milieustraat en in openbare ruimten zoals de

bibliotheek achtergelaten met een QR code naar de enquête. De respons was enorm en het aantal aanmeldingen voor de nieuw op te richten klankbordgroep en zwerfafvalpakkers is groot.

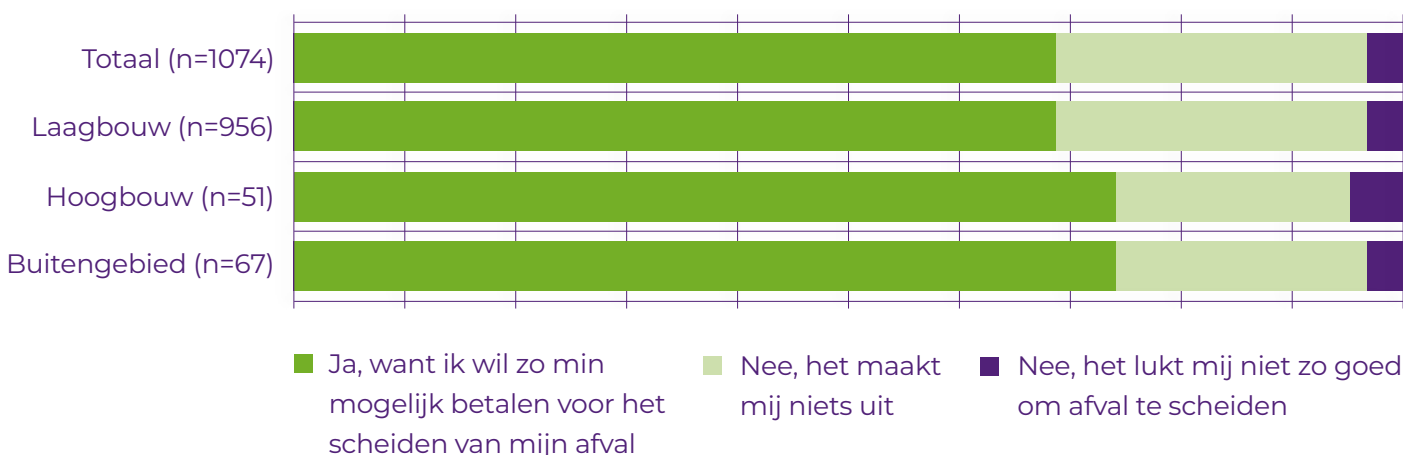
Afval is meer dan alleen een praktisch onderwerp. Het raakt aan emoties en betrokkenheid en leeft sterk onder onze inwoners.

TEVREDENHEID OVER DE AFVALINZAMELING DOOR DE GEMEENTE DRONTEN

Inwoners van de gemeente Dronten betalen voor sommige, niet recyclebare, afvalsoorten die ze wegbrengen naar de Milieustraat. Maar het meeste afval kan men gratis wegbrengen. Op de vraag of men hierdoor beter afval gaat scheiden

geeft ruim twee derde (69%) aan “Ja, want ik wil zo min mogelijk betalen voor van mijn afval”. Ruim een kwart (28%) geeft aan “Nee, het maakt mij niets uit”. En 3% geeft aan “Nee, het lukt mij niet zo goed om afval te scheiden”.

Ruim twee derde (68%) van de inwoners geeft aan (zeer) tevreden te zijn over de voorzieningen om afval te scheiden, zoals ondergrondse containers, minicontainers en de milieustraat.

Bijna drie kwart (74%) is (zeer) tevreden over het aantal keer afval wordt opgehaald. De omwisseling van de minicontainers ging soepel en de afvalwijzer en de website is de meest gebruikte informatiebron.

Op de vraag wat de gemeente Dronten kan doen om te helpen bij het goed scheiden van afval zijn de antwoorden zeer divers. Ook zijn er veel diverse antwoorden op de verschillende open vragen gegeven. Hieronder een categorisering van meest gegeven antwoorden:

- Scheiden van PBD afval blijft ingewikkeld door onduidelijkheid over wat wel en niet bij het PBD hoort.
- Overheid, supermarkten en producenten moet maatregelen treffen door minder plastic te gaan gebruiken en de inzet van producten die leiden tot restafval beperken

- Maak het gemakkelijker door gratis en onbeperkt brengen van grof huishoudelijk afval aan de milieustraat en onbeperkt storten op de ondergrondse container, hiermee voorkom je dumpingen en zwerfafval.
- Strenger controleren en boetes op dumpen van afval bij ondergrondse containers en camera's plaatsen.
- 2x per dag gebruik van de ondergrondse restafvalcontainer is ruim voldoende alleen bij in incidentele gevallen een paar keer per jaar is het te weinig.
- Bewustwording blijven stimuleren over noodzaak van afval scheiden, voorlichting blijven geven en herhalen wat wel en niet in de PBD container mag.
- Betalen per zak afval, hierdoor worden bewoners beloond die wel goed scheiden en het wordt goedkoper.
- Meer differentiatie in ophalen van papier en gft, bv zomer en wintermaanden maar inwoners willen niet extra betalen hiervoor.
- We scheiden ons afval al zeer goed.
- Afval scheiden is een mentaliteitskwestie.

Dit zijn de meest gegeven reacties uit de enquête. Dit wil niet altijd zeggen dat deze opmerkingen of suggesties realiseerbaar of juist zijn. In de klankbordgroep zal hier nader op in worden gegaan.

CONCLUSIE

Aanbeveling evaluatie grondstoffenbeleidsplan

2021 - 2025

Dronten scoort goed in benchmarken met andere gemeenten in relatie tot de landelijke doelstellingen op het gebied van de hoeveelheid afval, schone reststromen en kostenbeheersing. De evaluatie laat zien dat de ingezette middelen en acties uit het grondstoffenbeleidsplan (routekaart) veelal effectief zijn. Voortzetting van de maatregelen uit de routekaart, waaronder inzetten op communicatie en voorlichting, is een logische aanbeveling vanuit oogpunt van continuïteit en beleid.

Vooralsnog wordt aanbevolen om de kosten-dekkendheid van de afvalstoffenheffing op 100% te houden. Dronten heeft regionaal al de laagste heffing en er is geen aanleiding op dit moment om dit uitgangspunt te herzien.

Op het gebied van de doelstellingen aangaande het restafval haalt de gemeente haar eigen doelstelling niet. Hiertoe zal aan de raad gevraagd worden om een verkennend onderzoek te verrichten naar fundamentele beleidskeuzes en mogelijkheden om deze alsnog te behalen.

EXTERNE ONTWIKKELINGEN

TARIEF AFVAL

Beprijzing broeikasgasuitstoot bij afvalverbranding

Op dit moment kost het niets om broeikasgassen uit afvalverbranding uit te stoten. Daar komt verandering in. De overheid is van voornemens om twee maatregelen in om deze uitstoot te beprizen. Zo ontstaat er een financiële prikkel om de uitstoot te verminderen.

CO₂-heffing voor de industrie

Sinds 2021 geldt er een CO₂-heffing voor de industrie. De uitstoot wordt belast tegen een jaarlijks stijgend tarief. Bij de invoering gold er een ruime vrijstelling: over een groot deel van de uitstoot hoefde geen belasting te worden betaald. Die vrijstelling wordt elk jaar verder afgebouwd. Vanaf 2026 gaan deze heffingen worden doorbelast aan de ontdoener.

EU ETS

Het Europese systeem voor emissiehandel (EU ETS, van European Union Emissions Trading System) is het eerste grote systeem ter wereld waarin bedrijven uitstootrechten van broeikasgassen kunnen verhandelen. Dit systeem bestaat sinds 2005. Een industrieel bedrijf levert binnen dit systeem voor elke ton CO₂-uitstoot één emissierecht in. Bedrijven krijgen

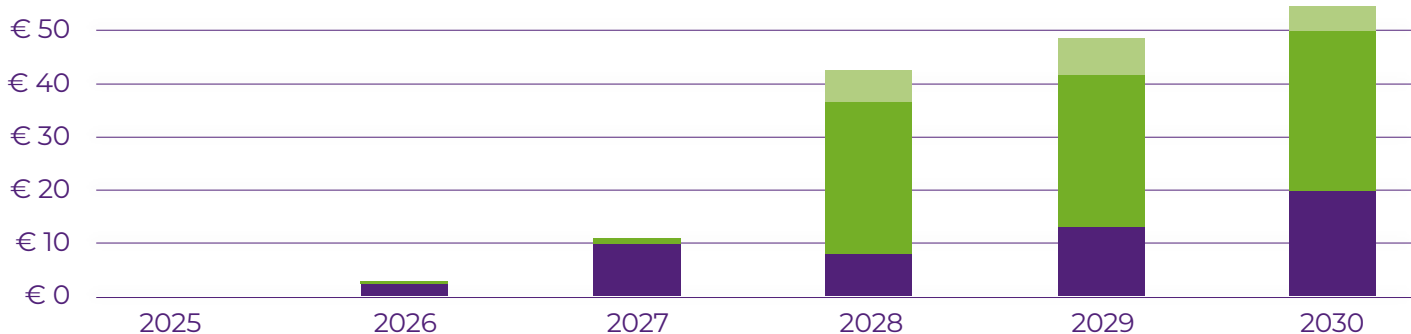
een deel van deze rechten gratis; de rest kopen ze via een openbare veiling. Omdat de EU elk jaar minder gratis rechten uitgeeft én minder rechten verkoopt op veilingen, daalt de totale toegestane uitstoot geleidelijk.

Bedrijven mogen emissierechten ook onderling verhandelen. Wie minder uitstoot dan waarvoor rechten zijn ontvangen, kan het overschot verkopen. Door die handel krijgt CO₂-uitstoot een marktprijs. Het systeem garandeert daarmee de totale reductie van uitstoot, maar niet de uiteindelijke prijs die bedrijven betalen.

Afvalverbranding valt op dit moment nog buiten dit systeem. Dat verandert. Vanaf 2024 gaan afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) hun uitstoot monitoren en rapporteren. Uiterlijk in juli 2026 beslist de Europese Commissie of AVI's vanaf 2028 onder het EU ETS gaan vallen. Lidstaten mogen deze toetreding twee jaar uitstellen via een zogenoemde opt-outregeling. Nederland heeft altijd aangegeven meteen te willen toetreden, dus per 2028.

Vanaf 2026 verwerken verwerkers deze heffing stap voor stap in hun tarieven voor restafval. Daardoor stijgen de kosten van afvalverwerking extra: 2% in 2026, oplopend tot 32% in 2030. Als de hoeveelheid restafval gelijk blijft, kan dit leiden tot een stijging van de afvalstoffenheffing met maximaal 5%.

KOSTPRIJS CO₂ MAATREGELEN PER TON AFVAL [€/T]

Bron: contextanalyse HVC

- CO₂ heffing
- EU ETS
- Onzekerheid

Ten tijde van het opstellen van deze evaluatie loopt er een motie in het kabinet om deze maatregel uit te stellen.

ALGEMENE ONTWIKKELING

Ketenovereenkomst verpakkingen (PMD)

De VNG heeft de Ketenovereenkomst (2020–2029) per 1 januari 2025 tussentijds opgezegd. Die beslissing volgde op de motie-Losser uit 2023, die brede steun kreeg van alle gemeenten. De opzegging kwam door aanhoudende spanningen tussen gemeenten en Stichting Verpact over onder andere vergoedingen, kwaliteitsnormen en de manier van samenwerken (governance).

Om tot nieuwe afspraken te komen, stelde het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat een procesbegeleider aan: Dick Benschop. Hij begeleidde de onderhandelingen tussen Verpact en de VNG/NVRD. Omdat het niet lukte om nieuwe afspraken al per 1 januari 2025 in te voeren, is de bestaande overeenkomst met een jaar verlengd.

Het intensieve onderhandelingstraject is inmiddels afgerond. Er ligt nu een hoofdlijnenakkoord dat de VNG, NVRD en de aangesloten gemeenten hebben goedgekeurd. Ook de gemeente Dronten stemde positief in.

Het akkoord wordt in 2025 verder uitgewerkt. Het doel: het systeem voor inzameling en verwerking van huishoudelijk verpakkingsafval eenvoudiger, duidelijker en vooral meer circulair maken. De afspraken moeten zorgen voor betere samenwerking, meer circulariteit, vergoedingen op basis van inspanning en objectieve kwaliteitsbeoordeling, en een effectieve vorm van governance.

Datagestuurd werken

Een belangrijk speerpunt van het huidige grondstoffenbeleidsplan is datagestuurd werken. Dankzij het optimaliseren van de bedrijfsvoering en het vervangen van belangrijke bedrijfsapplicaties zijn hier grote stappen in gezet.

Datagestuurd werken vraagt om betrouwbare en actuele informatie. Inmiddels beschikt het Klant Contact Center over directe toegang tot de systemen. De systemen zijn schaalbaar, leveren betrouwbare stuurinformatie en besparen tijd bij het verzamelen en controleren van gegevens. Ook kunnen we met historische data voorspellingen doen.

Toch staan gegevens nog steeds verspreid in verschillende bronsystemen. En de hoeveelheid data groeit snel. Daarom is de ontwikkeling van een datawarehouse essentieel. Het is geen luxe, maar een noodzakelijke stap voor gemeenten die efficiënt, verantwoord en toekomstgericht willen werken.

Binnen de afvalbranche – waar duurzaamheid, kostenbeheersing en klantgerichtheid samenkomen – vormt zo'n datawarehouse een krachtig fundament voor continue verbetering en innovatie. Business intelligence wordt daarbij ingezet als stuurinstrument, met dashboards, KPI-monitoring en het analyseren en visualiseren van trends.

Digitale innovatie

De gemeente Dronten zet al beeldherkenning met camera's in bij de kwaliteitscontrole van minicontainers. Bij afwijkingen maken de camera's foto's die afvalcoaches gebruiken om de kwaliteit van ingezamelde grondstoffen te verbeteren.

De volgende stap is beeldherkenning via artificiële intelligentie (AI). Dronten werkt hierin samen met leveranciers, voorbeeldgemeenten en Rijkswaterstaat. De verwachting is dat deze technologie de komende jaren snel doorontwikkelt.

Digitale milieupas

De nieuwe Europese verordening eIDAS 2.0 regelt digitale identiteit en vertrouwensdiensten. Inwoners van EU-lidstaten krijgen een officiële digitale identiteit in de vorm van een 'digitale portemonnee'. Hiermee kunnen zij zich identificeren, officiële gegevens delen met overheden of bedrijven, en digitale handtekeningen zetten.

De VNG ziet de digitale milieupas als een kansrijke toepassing van deze ontwikkeling. Leveranciers, Kiwa en de VNG voeren nu pilots uit. Omdat het om complexe technologie gaat, zal het nog enige tijd duren voor de digitale milieupas breed beschikbaar is. Maar de behoefte groeit. Gemeente Dronten volgt deze ontwikkeling nauwgezet.

